

ELS ACORDS MUNICIPALS DEL TRIENNI LIBERAL

Els interessats en la història de Mataró del segle XIX sempre han lamentat que a l'Arxiu Municipal no es conservin les actes d'acords d'un període tan important en l'aspecte polític com ho és el Trienni Liberal 1820-1823. Per a conèixer els esdeveniments d'aquell temps s'havia de recórrer a fonts secundàries, escasses i fragmentàries, que feien notar més aquell manquement.

La inexistència d'aquests documents plantejava el fet de la seva desaparició. En un primer moment semblava solucionat el problema adjudicant la responsabilitat a Domènec de Caralt, el fanàtic absolutista que va tenir un paper tan rellevant en la caiguda i repressió del constitucionalisme al Maresme. Ell va ordenar a Calella fer cremar públicament els llibres d'acords d'aquell poble, per a escarment de liberals. I semblava lògic que hagués obrat de la mateixa manera a Mataró, tot i que no hi havia la confirmació del fet.

Altres dades ens indicaven que en els primers mesos de la tornada de l'absolutisme, i en els anys posteriors, les autoritats judicials demanen a l'Ajuntament que enviïn les actes del Trienni junt amb d'altra documentació de tipus econòmic i polític per a depurar les responsabilitats de l'anterior règim. El Consistori sempre complia els encàrrecs amb diligència, però en el tema dels llibres d'acords no hi ha mai cap referència a la seva tramesa a l'Audiència, i al cap d'un temps i nombroses peticions, en perdem el rastre. Així sembla que per algun motiu aquella sol·licitud no es va poder complimentar.

Una hipòtesi possible ens feia pensar que tal vegada els regidors constitucionals, en anar a refugiar-se a Barcelona quan va caure Mataró en mans dels francesos l'any 1823, s'havien endut aquells papers, de la mateixa manera que ens consta que ho varen fer amb els pressupostos i alguna documentació de tipus econòmic, però cap prova era conclusiva i les actes es podien considerar desaparegudes per sempre més.

Ara, però, d'una forma inesperada, mentre fèiem una investigació sistemàtica dels fons relatius a Mataró que es conserven a l'Arxiu de la Diputació de Barcelona, hem localitzat en un estat excel·lent, al lligall 84, les actes del Trienni Liberal de la ciutat de Mataró, que ens permetran conèixer de primera mà els fets cabdals del primer constitucionalisme local.

De quina manera varen anar a parar a aquest lloc no es pot averiguar, però el fet de conservar-se junt amb les d'altres pobles porta a pensar que potser es va tractar d'una incautació, segurament de material dut a Barcelona perquè no caigués en mans absolutistes, i que una vegada ocupada varen anar als magatzems del govern de la província, amb el desconeixement d'altres autoritats, com les judicials, que durant molt de temps les reclamaran a l'Ajuntament de Mataró.

Francesc Costa.